

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
katedra občanského práva
doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
oponent

P O S U D E K

diplomové práce Karolíny Aubrechtové
Omezení vlastnického práva (sousedská práva)

Otázky omezení vlastnického práva patří k těm tematickým okruhům, které mají v občanském právu hluboké kořeny. To platí obecně a obzvláště to platí o specifických omezeních vyplývajících z existence sousedských práv, na která se předkládaná práce zaměřuje především. Důsledkem je, že jde o problematiku, která došla za dlouhá desetiletí a v nejednom ohledu i staletí důkladného zpracování jak na poli normotvorby, tak na poli právní nauky. Odtud pak vyplývají jednak klady a jednak ovšem i zápory, jež stojí před tím, kdo se rozhodne danou látku literárně zpracovávat. Ke kladům patří jednak to, že jde o zpracování materie nepochybně stále aktuální, a jednak to, že lze při tomto zpracování v nadobyčejné míře z čeho čerpat. Základní negativum tvoří naopak skutečnost, že volba daného tématu neposkytuje příliš možností přijít s nějakými poznatky zásadního významu. Vzdor tomu, každá práce, která se na uvedené téma zaměří, může dopadnout v zásadě buď dobře, anebo špatně. Mám radost, že je možné předloženou práci řadit mezi ty, které v rámci diplomových prací dopadly dobře.

Za zdařilé považuji především systematické rozvržení práce, které jde od obecného ke zvláštnímu. Počíná se správně u obecných otázek, jimiž jsou samotné subjektivní vlastnické právo a jeho omezení. Následuje zpracování obecných otázek sousedských práv, aby ve zřejmém jádru práce, v její kapitole třetí, byly podrobně rozebrány jednotlivé druhy zásahů do sousedských práv. Na to navazuje partie věnovaná ochraně sousedských práv s tím, že práci v meritu uzavírá kapitola věnovaná povšechné komparaci naší a německé úpravy sousedských práv.

Tím ovšem chvála nekončí. Přinejmenším celá problematika sousedských práv je zpracována velmi důkladně a jako výsledek nadprůměrné pečlivosti mapuje koneckonců vše, co je a může být předmětem analýzy, a to jak z hlediska zákonodárství, tak z hlediska právní teorie a praxe. S tím souvisí též nadprůměrný přehled autorky o pramenech, s nimiž je třeba pracovat. Konečně z formálního hlediska se práce vyznačuje srozumitelností a vyspělou kulturou jazyka, jímž je psána.

Je-li mým úkolem oponenta hlavně kritizovat a vznášet připomínky, musím se přiznat, že toho na obecné úrovni nemám mnoho. Ano, práce je značně kazuistická, ale s ohledem na svůj předmět dost dobře nemůže nebýt. Stejně tak lze tak trochu vytýkat její popisnost, ale i při převaze této

vlastnosti práce se autorka alespoň snaží formulovat ten či onen svůj názor. Konečně poslední kapitola (která má v diplomových pracích na fakultě již desítky analogických předchůdců) samozřejmě není žádnou důslednou komparací v pravém slova smyslu, přesto však nepostrádá svou užitečnost, nastiňujíc alespoň v základech shody a odchylky ve vybraných aspektech naší a německé právní úpravy sousedských poráv. Co se týče ryze formální stránky, některé citace v poznámkovém aparátu nejsou správné (např. č. 3, 5 aj.) a u většiny citací kolektivních prací není zřejmé, čím názor konkrétně se používá.

Pokud jde o jednotlivosti, lze mít připomínek z přirozených důvodů více, nejsou však nijak podstatné. Za heslovitou zmínku stojí následující. Nelze podporovat představu exaktnosti občanského zákoníku tvrzením (na str. 5), že by odlišoval vlastnické právo a vlastnictví „striktně“ (viz např. § 1104 odst. 3), a těžko lze též souhlasit s přebíraným názorem (na str. 6), že by vlastníku přenecháním věci jinému nezaniklo jeho právo držby. U práv vlastníka věc zničit a opustit (str. 7) se opomíjí zmínka o jejich vazbě k právu s věcí disponovat (jak se o tom alespoň u nás na fakultě přednáší). Rozebíraná přechodná ustanovení občanského zákoníku nejsou uvedena (na str. 19) v úplnosti, sporné může též být přebírané hodnocení generální klauzule (na str. 20) a obdobné lze konstatovat o Spáčilově názoru ohledně § 1014 odst. 2 OZ, přičemž v případě objektivní odpovědnosti jistě nelze hovořit o vyvinění, tj. o exkulpací, nýbrž jen o liberaci (str. 47). Konečně (ke str. 59) sluší uvést, že nepromlčitelnost vlastnické žaloby platí, náleží-li tato vlastníku, že držitel má své specifické prostředky ochrany (na něž se ovšem nakonec správně odkazuje na str. 61) a že při celkovém pohledu není důvodné opomíjet úpravu ochrany domnělého vlastnického práva (§ 1043 OZ).

Všechny shora uvedené připomínky zřetelně signalizují mé celkové hodnocení práce, které ostatně již bylo v úvodu naznačeno. Bez pochybností mohu konstatovat, že posuzovaná diplomová práce je prací kvalitní. Z jejího obsahu jasně vyplývá, že si autorka osvojila velmi solidní, někdy až nadprůměrné poznatky týkající se zpracovávané látky, že je umí náležitě utřídit a zejména kultivovaně též prezentovat. Předložená práce tedy jistě splňuje všechny požadavky, které lze na ni jako na diplomovou práci klást, a doporučuji proto, aby byla připuštěna k obhajobě.

V Praze dne 4. května 2022

doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.